

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 3 för 2010

INLEDNING

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Processrätt

Skatterätt

EU-DOMSTOLEN OCH TRIBUNALEN

Avgöranden rörande Sverige

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

Processrätt

Skatterätt

Offentlig upphandling

Konkurrensrätt och statligt stöd

Inre marknaden

Övriga rättsområden

NYA MÅL

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

ÖVRIGT

INLEDNING

I detta nummer av Nyhetsbrevet rapporteras bl.a. ett förhandsavgörande rörande huruvida det svenska förbudet mot vattenskotertrafik är förenligt med bl.a. EU:s bestämmelser om fri rörlighet för varor, denna gång i anledning av den begäran om förhandsavgörande som lämnats av Handens tingsrätt. Vidare kan nämnas ett antal intressanta mervärdesskatteavgöranden, ett mycket intressant konkurrensrättsligt avgörande angående advokatsekretessens tillämplighet i fråga om bolagsjurister och, under rubriken Övrigt, det handlingsprogram som utarbetats för förverkligande av det s.k. Stockholmsprogrammet, vilket innehåller en hel del intressant ur straff- och straffprocessrättsligt perspektiv.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Processrätt

Högsta domstolen har den 19 april 2010 i mål Ö 5591-09 meddelat prövningstillstånd i ett mål rörande **verkställbarhet i Sverige enligt Bryssel I av en dom från en rumänsk domstol, meddelad innan Rumänien blev EU-medlem**. Svea hovrätt ansåg i beslut den 6 november 2006 i mål Ö 2794-09 att så var fallet, bl.a. eftersom det inte i anslutningsakten eller på annat sätt framgick några tidsmässiga undantag för Rumänien vad gäller tillämpningen av den förordningen.

Skatterätt

Regeringsrätten har den 13 april 2010 i mål 930-09 och 931-09 meddelat prövningstillstånd mellan IKEA Services AB och Skatteverket. Målen rör bl.a. frågan om sådan kostnadsersättning, som vid inkomstbeskattningen och vid beräkningen av skatteavdrag ska kvittas mot schablonmässigt bestämda avdrag, är skattepliktiga enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (**SINK**) och om det är förenligt med bl.a. artikel 39 EG (numera artikel 45 FEUF) att låta

kostnadsersättningarna ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter. Kammarrätten i Jönköping ansåg i de överklagade avgörandena att bolaget som arbetsgivare kunde göra gällande den fördragsbestämmelsen och att den ordning som föreskrivs i SINK utgjorde en sådan diskriminering som var oförenlig med artikel 39 EG.

EU-DOMSTOLEN OCH TRIBUNALEN

Avgöranden rörande Sverige

Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt lämnade i dom den 7 november 2007 AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad tillstånd att uppföra och driva ett biobränsleeldat kraftverk. Miljöskyddsföreningen överklagade denna dom hos Miljööverdomstolen. Föreningens överklagande avvisades på den grunden att föreningen inte uppfyllde det **krav som gäller enligt 16 kap. 13 § miljöbalken, att en ideell förening måste ha minst 2 000 medlemmar för att ha rätt att överklaga domar och beslut enligt balken.** - Miljöskyddsförening överklagade till Högsta Domstolen. HD påpekade i begäran om förhandsavgörande hos EU-domstolen att den i mål C-263/08 visserligen redan hade ställt frågor om tolkningen av bestämmelserna angående talerätt i direktiv 85/337. HD ansåg emellertid att det var nödvändigt att **även klargöra tolkningen av motsvarande bestämmelser i direktiv 96/61.** - Denna begäran fick målnummer C-24/09 hos EU-domstolen. – EU-domstolen avgörande fick formen av ett **motiverat beslut** 2010-03-11. I detta anfördes med hänvisningar till domen i målet C-263/08: 1) Medlemmar av den berörda allmänheten, i den mening som avses i artiklarna 1.2 och 10a i rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003, samt i den mening som avses i artiklarna 2.14 och 15a i rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar, i dess lydelse enligt direktiv 2003/35, varvid sistnämnda bestämmelser återges i artiklarna 2.15 och 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar, ska ha rätt att föra talan mot beslut genom vilka en instans, som ingår i en medlemsstats domstolsväsende, har tagit ställning till en ansökan om tillstånd för ett projekt, oberoende av vilken roll de, genom att delta i förfarandet i nämnda instans och yttra sig där, kan ha haft vid handläggningen av nämnda ansökan. - 2) Artikel 10a i direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 2003/35, och artikel 15a i direktiv 96/61, i dess lydelse enligt direktiv 2003/35, varvid sistnämnda bestämmelse återges i artikel 16 i direktiv 2008/1, ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning genom vilken rätten till rättslig prövning av ett beslut angående en verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 2003/35, respektive direktiv 96/61, i dess lydelse enligt direktiv 2003/35, förbehålls miljöskyddsföreningar som har minst 2 000 medlemmar.

I målet C-433/05 hade Handens tingsrätt begärt förhandsavgörande. Begäran avsåg **tolkningen av artiklarna 28 - 30 EG och av direktiv 94/25/EG** om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar, i dess lydelse enligt direktiv 2003/44/EG. Begäran framställdes i ett brottmål där åtal väckts mot Lars Sandström för **brott mot förordningen (1993:1053) om användning av vattenskoter**, i dess lydelse enligt förordningen (2004:607) om ändring i vattenskoterförordningen. I målet berördes också direktiv 98/34/EG om ett

informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter, i dess lydelse enligt direktiv 98/48/EG, och om kodifiering av direktiv 83/189/EEG. - Den lagstiftning som var i fråga i målet vid Handens tingsrätt hade till stor del redan varit föremål för prövning vid EG-domstolen med avseende på direktiv 94/25 och artiklarna 28 EG och 30 EG, nämligen i dom den 4 juni 2009 i mål C-142/05, Mickelsson och Roos.

Omständigheterna och den rättsliga bakgrunden var likartade i det målet och i målet C-433/05. Den huvudsakliga skillnaden mellan de båda målen låg i att länsstyrelsen i målet vid Handens tingsrätt, i motsats till vad som varit fallet i målet Mickelsson och Roos, hade utövat sin behörighet enligt 3 § i vattenskoterförordningen att anvisa de vattenområden i vilka det är tillåtet att använda vattenskotrar. Beträffande tillämpliga bestämmelser hade direktiv 2003/44 om ändring av direktiv 94/25 trätt i kraft vid tiden för omständigheterna i målet vid Handens tingsrätt. – EU-domstolen lämnade i dom 2010-04-10 följande svar till Handens tingsrätt:

1) Direktiv 94/25/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar, i dess lydelse enligt direktiv 2003/44/EG, utgör inte hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken det av miljöskyddshänsyn är förbjudet att använda vattenskotrar utanför anvisade vattenområden.

2) Artiklarna 34 FEUF och 36 FEUF utgör inte hinder för en sådan nationell lagstiftning, under förutsättning

a) att de behöriga nationella myndigheterna är skyldiga att vidta de genomförandeåtgärder som krävs för att anvisa de vattenområden, utanför de allmänna farlederna, i vilka vattenskotrar får användas,

b) att de behöriga nationella myndigheterna faktiskt har utövat den behörighet som de har getts i detta avseende och att de har anvisat de vattenområden som uppfyller kraven i den nationella lagstiftningen, samt

c) att sådana åtgärder har vidtagits inom rimlig tid från det att den nationella lagstiftningen trädde i kraft.

Det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera om dessa förutsättningar är uppfyllda i det mål som den har att avgöra.

3) Artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter ska tolkas så, att en ändring i ett utkast till tekniska föreskrifter som redan har anmälts till Europeiska kommissionen, i enlighet med artikel 8.1 första stycket i direktiv 98/34, utgör inte en väsentlig ändring i utkastet i den mening som avses i artikel 8.1 tredje stycket i direktiv 98/34 när dessa ändringar – i förhållande till det anmälda utkastet – endast avser en uppmjukning av villkoren för användningen av den ifrågavarande produkten och därmed innebär en minskning av de tekniska föreskrifternas eventuella inverkan på handelsutbytet. Det föreligger därför inte någon skyldighet att förhandsanmäla dessa ändringar till kommissionen. När det inte föreligger någon skyldighet att göra en sådan förhandsanmälan, innebär den omständigheten att en icke-väsentlig ändring av föreskriften inte har överlämnats till kommissionen innan föreskriften antas inte att föreskriften inte kan tillämpas.

EU-domstolen fällde genom dom 2010-04-20 i mål C-246/07 **Sverige för fördragsbrott**. Sverige hade enligt domstolen underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 10 EG, genom att ensidigt föreslå att ett ämne, perfluoroktansulfonat,

skulle införas i bilaga A till Stockholmskonventionen om långlivade organiska föreningar. Kommissionens talan ogillades i övrigt.

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

Processrätt

Se under Konkurrensrätt

Skatterätt

EU-domstolen diskuterade i de förenade målen C-538/08 och C-33/09 en rad **frågor om rätten att göra avdrag för mervärdesskatt beträffande olika utgiftskategorier**. Domstolen uttalade i dom 2010-04-15: 1) Artikel 11.4 i rådets andra direktiv [67/228/EEG](#) av den 11 april 1967 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: struktur och tillämpningsförfaranden och artikel 17.6 i rådets sjätte direktiv [77/388/EEG](#) av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningskatter; Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund ska tolkas så, att de inte utgör hinder för att en medlemsstat i sin skattelagstiftning inför ett undantag från avdragsrätten för mervärdesskatt som är hänförlig till utgiftskategorier som dels avser tillhandahållande av "individuella transportmedel", "måltider", "drycker" och "bostäder" samt av "möjligheten att delta i avkopplingsaktiviteter", dels "affärsgåvor" eller "andra gåvor". - 2) Artikel 17.6 i sjätte direktivet 77/388 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagreglering som har införts före direktivets ikraftträdande, enligt vilken en skattskyldig inte tillåts göra avdrag för hela den mervärdesskatt som har betalats vid förvärvet av vissa varor och tjänster som används dels för privat bruk, dels för rörelsen, utan endast i proportion till användningen av desamma för rörelsen. - 3) Artikel 17.6 i sjätte direktivet 77/388 ska tolkas så, att den tillåter att en medlemsstat, efter det att nämnda direktiv har trätt i kraft, ändrar ett befintligt undantag från rätten till avdrag för mervärdesskatt, när ändringen i princip är avsedd att begränsa räckvidden av undantaget, men där det inte är uteslutet att den, i ett enskilt fall och för ett visst beskattningsår, utvidgar räckvidden av detta undantag på grund av den ändrade ordningens schablonmässiga karaktär.

EU-domstolen har i målet C-40/09 att besvara tre **frågor om det korrekta sättet att i mervärdesskattehänseende kvalificera en situation i vilken en arbetsgivare (Astra Zeneca) erbjuder sina anställda möjlighet att i stället för pengar erhålla en del av lönen i kuponger som kan användas hos detaljhandlare.**

Tolkningsfrågorna har ställts med hänvisning till sjätte mervärdesskattedirektivet. Dessa frågor kan dock enligt generaladvokaten ställas även med hänvisning till motsvarande bestämmelser i direktiv 2006/112. Generaladvokaten har 2010-04-22 föreslagit att EU-domstolen besvarar frågorna på följande sätt: Betalning av lön eller en del av lönen genom kuponger, på de sätt som beskrivits i målet vid den nationella domstolen, utgör en transaktion som omfattas av mervärdesskatt i den mening som

avses i rådets sjätte direktiv [77/388/EEG](#), samt i den mening som avses i rådets direktiv [2006/112/EG](#) om ett gemensamt system för mervärdesskatt.

I de förenade målen C-536/08 och C-539/08 diskuterades **fråga om rätt att omedelbart dra av den ingående mervärdesskatten för ett förvärv inom gemenskapen**. EU-domstolen uttalade följande i domslutet 2010-04-22: Artiklarna 17.2, 17.3 och 28b A 2 i rådets sjätte direktiv [77/388/EEG](#), i dess lydelse enligt rådets direktiv [92/111/EEG](#), ska tolkas så, att en skattskyldig person som befinner sig i en sådan situation som avses i artikel 28b A 2 första stycket i direktivet inte har rätt att omedelbart dra av den ingående mervärdesskatten för ett förvärv inom gemenskapen.

Målet C-230/08 gällde en rad **frågor om skyldighet att erlægga tull, punktskatt och mervärdesskatt vid olovlig införsel till gemenskapen**. EU-domstolen uttalade följande i dom 2010-04-29: 1) Begreppet varor som "tas i beslag och samtidigt eller därefter förverkas" i artikel 233 första stycket d i rådets förordning (EEG) nr [2913/92](#) om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, i dess lydelse enligt förordning (EG) nr [955/1999](#), omfattar den situationen att varor i samband med införseln till gemenskapens tullområde omhändertas av lokala tull- och skattemyndigheter i den zon där det första tullkontoret vid gemenskapens yttre gräns är beläget, och samtidigt eller därefter förstörs av nämnda myndigheter, varvid de hela tiden har varit i myndigheternas besittning, vilket medför att tullskulden upphör enligt nämnda bestämmelse. - 2) Artiklarna 5.1 tredje stycket och 6.1 i rådets direktiv [92/12/EEG](#) om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor, i dess lydelse enligt direktiv [96/99/EG](#), ska tolkas så, att varor som tas i beslag av lokala tull- och skattemyndigheter i samband med att de införs till gemenskapen och samtidigt eller därefter förstörs av dessa myndigheter, utan att ha upphört att vara i myndigheternas besittning, ska anses inte ha införts till gemenskapen, vilket medför att skyldighet att betala punktskatt för dem inte inträder. När det gäller varor, som tas i beslag efter att olagligen ha införts till gemenskapens tullområde, det vill säga efter att de lämnat den zon där det första tullkontoret inom nämnda område är beläget, och samtidigt eller därefter förstörs av dessa myndigheter utan att ha upphört att vara i myndigheternas besittning, ska "punktskatten [inte] anses vilande", i den mening som avses i artiklarna 5.2 första stycket och 6.1 c i nämnda direktiv, artiklarna 84.1 a och 98 i förordning nr 2913/92, i dess lydelse enligt förordning nr 955/99 samt artikel 867a i kommissionens förordning (EEG) nr [2454/93](#) om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2913/92, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr [1662/1999](#), vilket innebär att punktskatteskyldighet för dessa varor inträder och, således, att punktskatten kan tas ut. - 3) Artiklarna 2 punkt 2, 7 och 10.3 i rådets sjätte direktiv [77/388/EEG](#) ska tolkas så, att varor som tas i beslag av lokala tull- och skattemyndigheter i samband med att de införs till gemenskapens tullområde och samtidigt eller därefter förstörs av dessa myndigheter, utan att ha upphört att vara i myndigheternas besittning, ska anses inte ha införts till gemenskapen, vilket medför att skyldighet att betala mervärdesskatt för dem inte inträder och att denna skatt följaktligen inte kan tas ut. Artikel 10.3 andra stycket, jämförd med artikel 16.1 B c i nämnda direktiv och artikel 867a i förordning nr 2454/93, i dess lydelse enligt förordning nr 1662/1999, ska emellertid tolkas så, att skyldighet att betala mervärdesskatt inträder och skatten kan tas ut när det gäller varor, som tas i beslag efter att olagligen ha införts till gemenskapens tullområde, det vill säga efter den tidpunkt när de lämnade den zon där det första tullkontoret inom

nämnda område är beläget, och samtidigt eller därefter förstörs av dessa myndigheter utan att ha upphört att vara i myndigheternas besittning. Detta gäller även om varorna därefter hänförs till ett tullförfarande. - 4) Artiklarna 202, 215.1 och 215.3 och 217 i förordning nr 2913/92, i dess lydelse enligt förordning nr 955/1999, samt artiklarna 7.2 och 10.3 i sjätte direktivet 77/388, i dess lydelse enligt direktiv 1999/85, ska tolkas så att det är myndigheterna i den medlemsstat som är belägen vid gemenskapens yttre gräns över vilken varorna olagligen har förts in till gemenskapens tullområde som är behöriga att uppbära tullskulden och mervärdesskatten, och detta även om varorna därefter har fraktats till en annan medlemsstat där de påträffats och tagits i beslag. Artiklarna 6.1 och 7.1 i direktiv 92/12, i dess lydelse enligt direktiv 96/99, ska tolkas så, att myndigheterna i den sistnämnda medlemsstaten är behöriga att uppbära punktskatten, förutsatt att varorna förvaras för kommersiella ändamål. Det ankommer på den nationella domstolen att pröva om detta villkor är uppfyllt i det mål den har att avgöra.

Offentlig upphandling

Konkurrensrätt och statligt stöd

Målet C-550/07 P gäller **fråga om upphävande av förstainstansrättens dom** i mål målet T-253/03. **Talan gäller begäran om advokatsekretess på Akzo Nobels utväxling av meddelanden med sina bolagsjurister.** Generaladvokaten markerar i sitt förslag till avgörande 2010-04-29 skillnaden mellan bolagsjurister och självständiga advokater och föreslår att sekretesskydd inte bör gälla beträffande företags kommunikation med bolagsjurister. EU-domstolen bör därför ogilla talan av Akzo Nobel Chemicals Ltd och Akros Chemicals Ltd mot förstainstansrättens dom.

Inre marknaden

Målet C-384/08 gällde **fri rörlighet för tjänster**, där diskuterades **fråga om nationell lagstiftning som föreskriver minimiavstånd mellan bränsledistributionsanläggningar vid vägar innebär en inskränkning i den etableringsfrihet som föreskrivs i fördraget.** EU-domstolen konstaterade följande i sin dom 2010-03-11: Artikel 43 EG, jämförd med artikel 48 EG, ska tolkas så, att en nationell lagstiftning, som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, som föreskriver minimiavstånd mellan bränsledistributionsanläggningar vid vägar innebär en inskränkning i den etableringsfrihet som föreskrivs i fördraget. Under sådana omständigheter som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen verkar denna inskränkning inte vara sådan att den kan motiveras av trafiksäkerhetssyftet, hälso- och miljöskyddssyftena eller syftet att rationalisera den tjänst som tillhandahålls användarna, vilket det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera.

Målet C-62/09 gällde fri rörlighet för varor. Här diskuterades **fråga om offentliga ekonomiska incitament för att främja forskningen av vissa läkemedel påverkar den objektivitet som läkare måste iaktta.** EU-domstolen kom i dom 2010-04-22 fram till följande slutsats: Artikel 94.1 i direktiv [2001/83/EG](#) om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel, i dess lydelse enligt direktiv [2004/27/EG](#), ska tolkas så, att den inte utgör hinder för system med ekonomiska incitament, såsom det som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, som inrättats av de nationella hälso- och sjukvårdsmyndigheterna för att minska utgifterna

för hälso- och sjukvård och som syftar till att uppmuntra läkare att vid behandlingen av vissa sjukdomar förskriva vissa namngivna läkemedel som innehåller en annan aktiv substans än det läkemedel som tidigare förskrevs eller som skulle ha kunnat förskrivas om incitamentssystemet inte hade funnits.

Övriga rättsområden

Målet C-278/08 gällde **immaterialrätt** och rörde **visning av reklamlänkar på Internet utifrån sökord som är identiska med eller liknar varumärken**. EU-domstolen uttalade i dom 2010-03-25: Artikel 5.1 i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar ska tolkas så, att innehavaren av ett varumärke har rätt att förhindra att en annonsör, utifrån ett sökord som är identiskt med eller liknar detta varumärke och som annonsören utan varumärkesinnehavarens medgivande har valt ut i en söktjänst på Internet, gör reklam för varor och tjänster som är identiska med dem för vilka nämnda varumärke har registrerats, när denna reklam inte möjliggör eller endast med svårighet möjliggör för en genomsnittlig Internetanvändare att få reda på om de varor och tjänster som avses i annonsen härrör från varumärkesinnehavaren eller från ett företag med ekonomiska band till varumärkesinnehavaren eller, tvärtom, från tredje man.

I målet C-218/09 diskuterades fråga om det faktum att ett exporterat parti nötkött har förstörts innan det har nått sin destination utgör ett fall av **force majeure**. EU-domstolen underströk i sin dom 2010-03-18 att **begreppet force majeure inte har en enhetlig betydelse inom unionsrätten**. Domstolen uttalade följande i domslutet: Artikel 5.3 i kommissionens förordning (EEG) nr 3665/87 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1384/95, ska tolkas så, att det faktum att ett parti nötkött har förstörts, under de omständigheter som har beskrivits av den hänskjutande domstolen, inte utgör ett fall av **force majeure** enligt denna bestämmelse.

Spanien fälldes genom dom 2010-03-25 i mål C-392/08 av EU-domstolen för **fördragsbrott**. Spanien hade enligt domstolen underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 11.1 c i rådets direktiv 96/82/EG om **åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser** där farliga ämnen ingår genom att inte utarbeta externa planer för räddningsinsatser för alla verksamheter som avses i artikel 9 i detta direktiv.

I målet C-73/08 prövade EU-domstolen **fråga om det föreligger hinder för att i nationell lagstiftning begränsa antalet utländska studenter som får tillträde till en medlemsstats utbildningssystem**. Domstolen uttalade i dom 2010-04-13: 1) Artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är aktuell i de nationella målen, som begränsar det antal studenter som inte anses bosatta i Belgien som får skriva in sig för första gången på medicinska och paramedicinska utbildningar vid lärosäten, såvida inte den hänskjutande domstolen, efter att ha gjort en bedömning av samtliga relevanta omständigheter som lagts fram av de behöriga myndigheterna, finner att nämnda lagstiftning är motiverad av hänsyn till målet att skydda folkhälsan. - 2) De behöriga myndigheterna kan inte med framgång åberopa artikel 13.2 c i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som antogs av Förenta nationernas generalförsamling den 16 december 1966, om den hänskjutande domstolen finner att

det dekret som antogs av den franskspråkiga gemenskapen den 16 juni 2006 om reglering av antalet studenter på grundutbildningsnivå inom vissa ämnesområden inom den högre utbildningen är oförenligt med artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF.

De förenade målen C-175/08, C-176/08, C-178/08 och C-179/08 gällde **frågor om återkallande av flyktingstatus**. EU-domstolen kom fram till följande slutsatser i dom 2010-03-02: 1) Artikel 11.1 e i rådets direktiv [2004/83/EG](#) av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet ska tolkas på följande sätt: En persons flyktingstatus upphör när de omständigheter som låg till grund för personens fruktan för att bli förföljd av ett av de skäl som avses i artikel 2 c i direktiv 2004/83 och som ledde till att vederbörande beviljades flyktingstatus inte längre föreligger med hänsyn till att omständigheterna har ändrats väsentligt och varaktigt i det berörda tredjelandet och personen inte heller har andra skäl att frukta " förföljelse", i den mening som avses i artikel 2 c i direktiv 2004/83. Vid bedömningen av om omständigheterna har ändrats ska de behöriga myndigheterna i medlemsstaten kontrollera, med hänsyn till flyktingens individuella situation, att den eller de aktörer som ger skydd, som avses i artikel 7.1 i direktiv 2004/83, har vidtagit rimliga åtgärder för att förhindra förföljelse, att de sålunda ombesörjer bland annat att det finns ett effektivt rättssystem för avslöjande, åtal och bestraffning av handlingar som innebär förföljelse och att den berörda medborgaren kommer att ha tillgång till detta skydd för det fall flyktingstatusen upphör. Sådana aktörer som ger skydd, som avses i artikel 7.1 b i direktiv 2004/83, kan utgöras av internationella organisationer som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium, inbegripet genom närvaron av en multinationell styrka på detta territorium. - 2) När de omständigheter som ledde till att flyktingstatus beviljades inte längre föreligger och de behöriga myndigheterna i medlemsstaten kontrollerar att det inte föreligger några andra omständigheter som innebär att den berörda personen hyser en välgrundad fruktan för förföljelse, antingen av samma skäl som det som ursprungligen var i fråga eller av något av de andra skäl som anges i artikel 2 c i direktiv 2004/83, ska myndigheterna, vid bedömningen av den risk som föreligger till följd av sistnämnda omständigheter, tillämpa samma sannolikhetskriterium som det som tillämpades vid beviljandet av flyktingstatus. - 3) Artikel 4.4 i direktiv 2004/83 kan, i den mån denna bestämmelse innehåller anvisningar om hur stort bevisvärde som ska tillmätas tidigare förföljelse eller hot om förföljelse, vara tillämplig när de behöriga myndigheterna avser att återkalla en persons flyktingstatus enligt artikel 11.1 e i direktiv 2004/83 och den berörda personen, i syfte att påvisa en fortsatt välgrundad fruktan för förföljelse, åberopar andra omständigheter än dem som ledde till att vederbörande beviljades flyktingstatus. Detta kan emellertid normalt sett enbart vara fallet när skälet till förföljelse är ett annat än det på grundval av vilket flyktingstatus beviljades och det tidigare har förekommit förföljelse eller hot om förföljelse som uppvisar ett samband med det skäl till förföljelse som prövas i detta skede.

Målet C-511/08 gällde **konsumentskydd**. Där diskuterades **fråga om det föreligger hinder för nationell lagstiftning, enligt vilken leverantören kan lägga leveranskostnaderna för en vara på konsumenten när den sistnämnde utövar sin ångerrätt vid distansavtal**. EU-domstolen konstaterade följande i sin dom 2010-04-15: Artikel 6.1 första stycket andra meningen och artikel 6.2 i direktiv [97/7/EG](#) om konsumentskydd vid distansavtal ska tolkas så att den utgör hinder för en nationell

lagstiftning, enligt vilken leverantören kan lägga leveranskostnaderna för en vara på konsumenten när den sistnämnde utövar sin ångerrätt vid distansavtal.

I målet C-124/09 diskuterades **begreppen "driftställe" och "vila"**. EU-domstolen uttalade följande i domslutet 2010-04-29: 1) Begreppet driftställe i punkt 21 och följande punkter i dom av den 18 januari 2001 i mål [C-297/99](#), Skills Motor Coaches m.fl., ska definieras som förarens konkreta anknytningspunkt, det vill säga transportföretagets anläggning från vilken föraren, under sin normala tjänsteutövning och utan att handla i enlighet med arbetsgivarens särskilda instruktioner, regelbundet utför sitt **transportuppdrag** och till vilken denne återvänder när transportuppdraget är avslutat. - 2) Den omständigheten att föraren själv tar sig till den plats där denne ska överta ett fordon som är utrustat med en färdskrivare eller om någon annan kör föraren till denna plats saknar betydelse för hur restiden ska kvalificeras med hänsyn till begreppet vila i den mening som avses i artikel 1.5 i rådets förordning (EEG) nr [3820/85](#) om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter.

NYA MÅL

Marknadsdomstolen har i mål C-122/10 begärt förhandsavgörande i mål mellan KO och Ving Sverige AB, och därvid ställt följande tolkningsfrågor:

- Ska rekvisitet "på så sätt gör det möjligt för en kund att köpa produkten" i artikel 2(i) Europaparlamentets och Rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om **otillbörliga affärsmetoder** som tillämpas av näringsidkare gentemot konsument på den inre marknaden (direktivet) tolkas så att ett köperbudande föreligger så snart informationen om den annonserade produkten och dess pris är tillräcklig för att konsumenten ska kunna fatta ett köpbeslut *eller* fordras att det kommersiella meddelandet också erbjuder en faktisk möjlighet att köpa produkten (t.ex. kupong för beställning) eller att det förekommer i anslutning till en sådan möjlighet (t.ex. reklam utanför en butik)?
- Om svaret på frågan ovan är att det fordras en faktisk möjlighet att köpa produkten, ska en sådan anses föreligga redan om det kommersiella meddelandet hänvisar till ett telefonnummer eller en webbplats där produkten kan beställas?
- Ska artikel 2(i) direktivet tolkas så att rekvisitet rörande pris är uppfyllt om det kommersiella meddelandet innehåller ett frånpris, dvs. det lägsta pris som den annonserade produkten eller kategorier av produkter kan köpas för samtidigt som den annonserade produkten eller kategorier av produkter finns i andra utföranden eller med annat innehåll till priser som inte anges?
- Ska artikel 2(i) direktivet tolkas så att rekvisitet rörande en produkts egenskaper är uppfyllt så snart det finns en framställning av produkten i ord eller bild ("verbal or visual reference to the product"), dvs. så att produkten identifieras men inte därutöver beskrivs?
- Om svaret på frågan ovan är ja, gäller detta även om den annonserade produkten erbjuds i flera utföranden, men det kommersiella meddelandet endast hänför sig till dessa med en gemensam beteckning?
- Om fråga är om ett köperbudande, ska artikel 7.4a) tolkas så att det är tillfyllest att endast vissa av en produkts utmärkande egenskaper anges och näringsidkaren i övrigt hänvisar till sin webbplats, under förutsättning att det på denna finns väsentlig information om produktens utmärkande egenskaper, pris och övriga villkor enligt rekvisiten i artikel 7.4?

- Ska artikel 7.4c) tolkas så att det är tillfyllest att ange ett frånpris för att rekvisitet pris ska anses uppfyllt?

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

Inga aktiviteter med specifikt svensk intresse finns att rapportera under den närmaste perioden.

ÖVRIGT

Reglerna om allmänhetens **tillgång till EU-dokument** behöver skrivas om nu när Lissabonfördraget trätt i kraft. Det anser parlamentets ledamöter, som kritiserat kommissionen för att den inte anpassat sitt senaste lagförslag i frågan, trots att parlamentet begärde det i mars i år. Parlamentet har avstått från att rösta om lagförslaget i väntan på svar från kommissionen. Se härom:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/019-66448-348-12-51-902-20091215IPR66447-14-12-2009-2009-false/default_sv.htm

Regeringen överlämnade den 26 mars 2010 skrivelsen "**Genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen**" (skr. 2009/10:159) till riksdagen. Strategin antogs under svenska ordförandeskapet i höstas. Se härom:

<http://www.regeringen.se/sb/d/12868/a/142804> och
<http://www.regeringen.se/sb/d/12994/a/142522>

Utredningen om flyttningsbidrag publicerade den 31 mars 2010 SOU 2010:26 "**Flyttningsbidrag och unionsrätten**". Se härom:

<http://www.regeringen.se/sb/d/12586/a/143098>

EU-medborgare som misstänks för brott ska ha **rätt till översättning och tolkning i mötet med ett annat medlemslands rättssystem**, det anser EU-parlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter. Initiativet är ett första steg i processen att skapa en gemensam EU-standard för brottmål och har lagts fram av 13 medlemsländer, däribland Sverige. Lagförslaget kommer att ge brottsmisstänkta rätt till översättning av viktiga dokument samt tolk vid utfrågningar och i rätten. De stärkta språkrättigheterna kommer också att gälla när den europeiska arresteringsordern används. – Se härom:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/016-72201-096-04-15-902-20100406IPR72182-06-04-2010-2010-false/default_sv.htm

Den 5 april 2010 trädde **EU:s viseringskodex** (en rättsakt som reglerar EU:s viseringsregler) i kraft. Syftet med denna kodex är att samla EU:s regler för viseringar i en enda rättsakt. Viseringskodexen omfattar endast bestämmelser om utfärdande av viseringar för kortare vistelse. Kodexen innehåller regler om hur biometri (ansiktsbild och fingeravtryck) ska samlas in när någon ansöker om visum. Dessa uppgifter ska lagras i viseringsinformationssystemet VIS. Kodexen innehåller även regler för hur medlemsländerna ska kunna representera varandra i länder utanför EU, regler gällande gemensamma ansökningskontor och möjligheter till samarbete med

så kallade externa tjänsteutövare för mottagande av viseringsansökningar.

Redogörelse för det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd andra halvåret 2009 (Skr. 2009/10:174) publicerades den 9 april 2010. Se härom: <http://www.regeringen.se/sb/d/12994/a/143721> och <http://www.regeringen.se/sb/d/12994/a/143457>

EU sade den 13 april 2010 ja till svenska ansökningar om att fortsättningsvis få importera **etanol för bearbetning under tullkontroll till biobränsle**. Se härom: <http://www.regeringen.se/sb/d/13026/a/143719>

Regeringen bordlade den 14 april 2010 prop. 2009/10:180, **"Nya rättsmedel på upphandlingsområdet"**. Se härom: <http://www.regeringen.se/sb/d/12677/a/143803>

Vid rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 22-23 april 2010 stod **EU:s anslutning till Europakonventionen om mänskliga rättigheter** på dagordningen. EU:s anslutning till Europakonventionen är en av de mer framträdande nyheterna i Lissabonfördraget. Vikten av en snabb anslutning till konventionen har även lyfts fram i Stockholmsprogrammet. Inom ramen för arbetet att förbereda ett mandat inför anslutningsförhandlingarna höll justitieministrarna vid mötet den 22-23 april att en orienteringsdebatt i några huvudfrågor.

EU-kommissionen har tagit fram sin tredje version av **"Integrationshandbok för politiker och tjänstemän"**. Den presenterades den 15-16 april. Se härom: http://ec.europa.eu/sverige/news/topics/culture/news_date_775_sv.htm

I december 2009 godkände EU:s ledare 170 initiativ som tillsammans utgör **Stockholmsprogrammet**. Åtgärderna syftar till att skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Kommissionen har nu omvandlat dessa politiska mål till en handlingsplan för perioden 2010-2014. Se härom: http://ec.europa.eu/sverige/news/topics/justice/news_date_771_sv.htm

Anti-Counterfeiting Trade Agreement. Detta är namnet bakom akronymen **"ACTA"** som figurerar i medierna. Det är fråga om ett **internationellt avtal** - alltså inte bara mellan EU:s medlemsstater - **om att skydda upphovsrättshavare** mot olika typer av intrång i deras rättigheter. – Se härom: http://ec.europa.eu/sverige/news/topics/transport/news_date_738_sv.htm

Konsument Europa-nätverket (ECC-Net), som drivs av EU-kommissionen tillsammans med medlemsstaterna och som finns i alla EU-länder (samt Island och Norge), har lanserat ett **klagomålspaket som ska hjälpa konsumenter som drabbats av den senaste tidens störningar i flygtrafiken att tillvarata sina rättigheter** enligt EU-lagstiftningen. Paketet omfattar en förlaga till klagobrev på medlemsstaternas språk, kontaktuppgifter till alla flygbolag och andra praktiska råd. – Se härom: http://ec.europa.eu/sverige/news/topics/transport/news_date_741_sv.htm